

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Jas Kinb'an Rech Kinkolotajik? — Ukab' Taqanik · Tz'ib'atalik KJV ruk' Taqo'n Strong's

UKAB' TANAJ · KACHAKUN RONOJEL QIJ — RI B'INEM, RI CHAK RE RI ESPIRITU, XUQUJE' RI TZUJ CHIKE RI IWALK'WAL.

¿Jas rajawaxik kinb'an rech kinkolotaj? — Ri xaq'anik

TZIJ RI KAJALATAJ

Ri Uxe'al xukoltäj ri nima taq'anik. Jun winäq k'o chi kukoj, kutzalij ranima', kuban q'ijul, xuquje' kuk'am ri sipanik rech ri Loq'alaj Uxlab'ixel. K'ate ri', we winäq k'o chi kukiaj kanoq, kakanaj kanoq junam rukuk' ri Cristo, xuquje' kuk'iyisaj kuk'ex ri retz'abal cho k'isb'al. We tijonik kajewax chila' jawi' xk'is wi ri tzalij. Ri koltajem are' ukolik ri Dios che jun winäq che ri mak xuquje' ri kamikal. Ri koltajem kajewax pa jun ramaj, xa kuk'ex k'olem qas pa jujun q'ij. Ri nab'e taq ajkojonelab' man xkimol ta kib' jun mul chi jujun wuqub'. Xkib'an q'ijul, ronojel q'ij, kajewax. Ri Loq'alaj Uxlab'ixel man xul ta jumul rikil taq. Xkanaj rukuk' konojel q'ij, jas jun ajtijonel, jun ajk'amal be, xuquje' jun tob'anel. Ri tzujunik man xk'is ta rukuk' aleq. Ri Dios xubij ri tzujunik chike, xuquje' chike ri kal kalk'wal, xuquje' chike konojel ri e k'o naj. We tijonik kujaq' oxib' jawi' okib'al. Kukut' ri jujun q'ij b'inik. Kukut' ri jujun q'ij chak rech ri Loq'alaj Uxlab'ixel chi upam jun ajkojonel. Kukut' ri tzujunik ri kopan kuk' ri e kal kalk'wal xuquje' pa ri awachoch. Kesäj usiq'ixik chi jujun q'ij taq'exel. Ri utzij ri Dios k'o wi ri al, man ri qatzij ta oj.

OXIB' KUCHOLIJ KE'K'UT WI RI JUN CHOMANIK RI'

1. ¿Jas xkib'an ri e nab'e ajkojonela' ronojel q'ij chirij chi xb'an kiqasanik?
2. ¿Jas kub'an ri Loq'olaj Uxlab'ixel chupam jun ajkojonel q'ij chi q'ij?
3. ¿La k'o ta b'a ri utzujunik ri Dios pa kiwi' ri awalk'wal xuquje' ri awachoch?

RI XAQ'ANIK CHIKE'YAOM CHIK — ¿JAS RAJAWAXIK KINB'AN RECH KINKOLOTAJ?

RI XE'AL → XKOJ CH'IX PA KANIMA' → IX ACHIJBAB' XUQUJE' WACH'ALAL, JAS KAQAB'ANO?

RI XE'AL → CHIKUT IB' + CHIB'AN QASANIK PA RI UB'T' JESUCRISTO RECH KUYUTAJ RI MAK → KIKIRIQ NA RI SIPANIK RECH RI LOQ'OLAJ UXLAL.

ANIK'OJ TIKAJIL

HECHOS 2:46 Ronojel q'ij xkimulij kib' pa ri Templo, xuquje' cho taq kachoch, xkijach kiwa chib'il taq kib' man xkik'ek'ej taj uya'ik. Junam xewa'ik ruk' ki'kotemal. **[G4342 proskartereo ■]** (47) Amaq'el xkiya uq'ij ri Dios, sib'alaj nim xi'lik kumal konojel ri winaq. Ri Dios k'ut xu'k'am loq q'ij chi q'ij ri winaq ri kekolotajik rech kek'oji' kuk' ri kojonelab'.

RONOJEL Q'IJ XKIMULIJ KIB' PA RI TEMPLO + XKIJACH KIWA CHIB'IL TAQ KIB' MAN XKIK'EK'EJ TAJ UYA'IK → RI DIOS K'UT XU'K'AM LOQ Q'IJ CHI Q'IJ RI WINAQ RI KEKOLOTAJIK RECH KEK'OJI' KUK' RI KOJONELAB'.

Ri nu chomanik pa wanima' — Kana'taj la, chatz'etaj ri jun tzij ri kutzalij loq pa we tz'ib'atalik. Ri e kojonelab' xkitakej ub'anik chi q'ij, xuquje' ri Ajawxel xuya' kik'iyem pa ri iglesia chi q'ij. Ronojel we tijonik ri' kab'in pa ri jun tzij ri'.

I. KAB'ANIK RONOJEL QIJ — RI B'INEM RONOJEL QIJ

Ri nu chomanik pa wanima' — Ri Uxe'al xuk'ut chi jun winaq rajawaxik katakej. Ri utzij ri tz'ib'atalik kub'ij chi q'ij, man xa ta jumul pa wuqub' q'ij. Chatz'etaj janipa e ch'awik e jalajoj ri kkib'ij ri junam tzij ri' pa ri wuj.

JALAN K'UTB'AL, JUNAM K'UTB'AL — KEB' EWANGELIO, JUN TZIJ, JUN TZIJ K'O CHI XYA' CHIRE

A. MATEO 16:24 K'a te ri' xub'ij ri Jesús chike ri utijoxelab' we k'o jun karaj kuxik nutijoxel, choq'aq', kuk'ek'ej rib' chib'il rib', karuk'a'j ri che' rech ripb'al, xuquje' kateri' chwij.

WE JACHIN K'O KAREQAJ KANOK → KRETZ'ABEJ RIB' + KUK'AM RI UKRUZ + KUTEREJ CHIRIJ INI.

B. LUCAS 9:23 Xub'ij k'u chike konojel: We k'o jun karaj kub'an nutijoxel, mub'an ri urayinik, ronojel q'ij reqaj ri uche' ripb'al xuquje' chinuterene'j.

KUXUTUJ RIB' + KUK'AM RI UKURUS RONOJEL QIJ + CHIN TERENE'J.

(Nu na'oj pa taqal — Ri Mateo kub'ij: "che'uq'a'a ri ucruz". Ri Lucas kub'ij: "che'uq'a'a ri ucruz pa ronojel q'ij". Are' wa' jun tzij ri xk'ojisax chi ri cruz k'o pa ronojel q'ij re ri b'inem.)

C. Lamentations 3:22 ↗ *read this in your Bible*

RI UTOQ'OB' MAJ UK'ISIK → K'AK' CHI Q'IJ CHAQ'AB' + NIM RI AJALAJ TZIJ.

(Nu na'oj pa taqal — ri toq'ob' are' ri utz laj b'anoj re ri Dios ri man qak'asilem taj. Ri Dios kub'an k'ak' ri utoq'ob' pa ronojel aq'ab'. Jun ajkojonel rajawaxik k'ak' toq'ob' pa ronojel q'ij re ri b'inem.)

D. Isaiah 50:4 ↗ *read this in your Bible*

KUK'ASTAJISAJ NU WI CHAQ'IJ CHAQ'IJ → KUK'ASTAJISAJ NU XIKIN CHUTATABEXIK JETAQ JUN TIJOXEL.

E. Proverbs 8:34 ↗ *read this in your Bible*

TEWECHITAL RI ACHI → KILOWACHIJ RONOJEL QIJ CHUCHI' TAQ NU UCHI'JA' + KUYE'EJ CHUCHI' TAQ NU PUERTA.

F. HECHOS 17:11 Ri winaq ri ke'l pa ri tinimit Berea k'o na xetow tzij chikiwach ri winaq ri ke'l pa ri tinimit Tesalónica, xkita ri utz laj tzij ruk' ki'kotemal, xuquje' q'ij chi q'ij xkisolij ri utzij ri Dios ri tz'ib'atalik rech jeri' xkilo we qas tzij ri kakitzijoj ri Pablo rachi'l ri Silas o man tzij taj.

[G350 anakrino ■]

XKIK'AM RI TZIJ RUMAL RONOJEL K'UXLAL + XKITZUKUJ RI TZ'IB'ATALIK CHI Q'IJ.

(Ri nuchomanik pa wanima' — ri utzilaj winaq ri xetatab'an re ri tzij xkik'amawa'aj ri tzij ruk' anima' ri k'o chi uchapik. K'a te ri' xkiquajirisa'j ri xkito ruk' ri Loq'alaj Wuj, ronojel q'ij. Chaqalajirisa'j ronojel tzij re we etamanik ri' junam ru'.)

G. MATEO 6:9 Ri ix k'ut are kib'an ch'awem jewa' chib'ij: Qatat ri lal k'o pa ri kaj, tyoxirisatal ri b'i' la. (10) Peta ri ajawarem e la, are b'anoq ri kaj lal cho ri uwachulew jetaq ri kab'an pa ri kaj. (11) Ya la ri qawa ri kajawataj kamik.

QATAT AT K'O PA KAJ → CHAYA' CHIQE KAMIK QAWA RONOJEL Q'IJ.

Ri nu chomanik pa wanima' — Ri Jesús xuk'ut chkiwach ri utijoxelab' chi kakik'utuj ri kaxlan wa pa jujun q'ij. Ri ch'awem kuk'utuj ri q'ij ri', man xa ta ronojel ri k'olb'al. Ri Dios kuya uwa ri b'inem junam ruk' ri kuya uwa ri tyo'jal, pa jujun q'ij.

H. Psalm 68:19 ↗ *read this in your Bible*

TEWECHITAL RI AJAWXEL → RONOJEL QIJ KUYA' UTZIL CHQE = RI DIOS RE QAKOLOTAJIK.

(Nu na'oj pa taqal — ri Ajawxel kuya' ronojel q'ij. Are' b'i'x Dios re qakolotajem pa junam tzij. Jun k'aslemal kolotajinaq are' jun k'aslemal ri kuq'alajisaj ri Dios jun q'ij pa jun q'ij.)

II. RI UXLAB'IXEL LOQ'ALAJ Q'IJ CHI Q'IJ — RI AJTO'B'AL KUK'UT CHAWE

(Ri taq nuchomanik — ri Foundation xuta', ¿la xak'amawa'j ri Lok'alaj Uxlab'ixel? We sección ri' kuk'ut chiqawach jas ri kub'an ri Lok'alaj Uxlab'ixel k'a te ri q'ij ri'. Chatzu' ri taq verbo pa we taq versículo, rumal ronojel ri chak ri' are' jun chak ronojel q'ij, man xa ta jun mul.)

A. JUAN 14:26 Are k'u ri Ku'lisab'al ik'u'x, ri Tyoxalaj Uxlab'ixel, ri kutaq na loq ri Tataxel pa ri nub'i', kuk'ut na ronojel ri jastaq chi'wach xuquje' kuna'taj na chi'we ri xinb'ij chi'we. **[G1321 didasko ■]**
[G3875 parakletos ■]

RI TO'B'AL = RI UXLAB'AL TYOXALAJ → KUYA' K'UTU'N CHIWE RONOJEL + KUYA' PA IK'UX'AJ RONOJEL.

Ri nu chomanik pa wanima' — Ri Loq'alaj Uxlab'ixel kb'ix ri K'amal K'u'x che. Ri b'i' ri' kraj kub'ij: jun ri sik'im chuxukut la richin kato'ik. Kuk'ut chwach jun kojonel chi q'ij chi q'ij, junam ruk' jun ajtijab' kutz'uk uk'amik pa jun tijonik chi q'ij chi q'ij.

B. JUAN 16:13 Are kape ri Uxlab'ixel rech tunal, kuk'am na ib'e pa ri tunal, jeri' rumal man xaq ta pa rech wi kach'awik, xane are kib'ij ri kutatab'ej xuquje' kutzijoj na ri jastaq ri kape na.

[G3594 hodegeo ■]

RI UXLAB'AL RI QAS TZIJ → KUB'AN CHIWE KIXOPANIK PA RONOJEL QAS TZIJ.

C. ROMANOS 8:14 Konojel ri k'amtal kib'e rumal ri Dios e ralk'wa'l ri Dios.

CONOJEL RI E K'AMOM B'IK RUMAL RI UXLAB'AL RI DIOS = E RALK'WAL RI DIOS.

(Ri nuchomanik pa wanima' — jun ajk'amal b'e man xa jumul kuk'ut ri b'e k'a te ri' kel b'ik. Kab'in chuwach chi ronojel ri b'e k'a pa ri ja. Ri k'amik che jun winaq are jun k'aslemal ri k'o wakamik, ronojel q'ij, man are ta jun k'is ruk'isik.)

D. ROMANOS 8:16 Are ri Uxlab'ixel kayo'w ub'ixik che ri quxlab'al chi uj ralk'wa'l ri Dios.

[G4828 summartureo ■]

RI UXLAB'AL KUYA'O Q'ALAJISANIK RUK' QAWUXLAB'AL → UJ RALK'WALAL RI DIOS.

(Ri taq nuchomanik — kekunum ki' ka'ib' uxlab'ixel pa we versículo, ri Uxlab'ixel rech ri Dios xuquje' ri awuxlab'al at winaq. Ri Uxlab'ixel rech ri Dios kub'ij che ri awuxlab'al chi at rech ri Dios jer jun alk'walaxel. Ri tzij ri' ri kaya' ronojel q'ij pa jun jub'ik' tzij, are' jun rech ri sipanik ri xak'amawa'j.)

E. ROMANOS 8:26 Je xuquje' are maj qachuq'ab' ri Uxlab'ixel kujuto'o. Man qeta'm taj qas ri choq'aq' kaqato, ri Uxlab'ixel k'ut kach'aw pa qawi' ruk' oq'ej ri man kujkwin taj kaqab'ij ruk' tzij.

[G5241 huperentugchano ■] [G4878 sunantilambanomai ■]

RI UXLAB'AL XUQUJE' KUTO CHI QE PA TAQ QASAK'ORINEM → KUB'AN CH'AWEM PA QAWI'.

(Ri nuchomanik pa wanima' — e k'o q'ij ri jun kojonel man kuriq ta tzij chub'anik oración. Ri Uxlab'ixel re ri Dios kub'an oración cho ri kojonel pa ri taq'ij ri'. Man katb'in ta at tukel pa ri q'ij ri sib'alaj at kow chupam.)

F. GÁLATAS 5:16 Rumal ri' kinb'ij chi'we: Chinimaj ri Uxlab'ixel rech ri Dios, man are ta kiwilij ri karaj ri ityo'jal ix. **[G4043 peripateo ■]**

CHINIMAJ RI UXLAB'IXEL RECH RI DIOS → MAN ARE TA KIWILIJ RI KARAJ RI ITYO'JAL IX.

G. GÁLATAS 5:22 Are k'u ri uwachinik ri Uxlab'ixel are ri loq'anik, ki'kotemal, ja'maril, aye'nik, utz laj no'jib'al, kojjob'al **[G2590 karpos ■]** (23) moch'och'em ib', xuquje' man kaqaya ta b'e che ri etzelal are' kab'an rech pa qawi'. Man k'o ta q'atoj tzij pu'wi' wa' we jastaq ri'.

RI UWACH RI UXLABAL = LOQ'OQ'ANIK + KIKOTEMAL + JAQALIK K'U'X + KOWILAL K'U'X + CH'UCH'UJILAL + UTZILAL + KOJONIK + CH'UTINEM K'U'X + KOWINEM CHI RIJ IB'.

(Ri nuchomanik pa wanima' — ri uwach jun che' man xa jumul k'olik pa jun aq'ab'. Kab'anik k'iy pa jun uq'ab' che' ri k'aslik pa k'iy q'ij. Wa' are ri kab'anik che ri uq'ab' che' ri k'o jumam ruk' ri che' uva.)

H. GÁLATAS 5:25 We are ri Uxlab'al yo'winaq qak'aslemal, qaya b'e che rech kuk'am qab'e.

[G4748 stoicheo ■]

WE ARE RI UXLAB'AL YO'WINAQ QAK'ASLEMAL → QAYA B'E CHE RECH KUK'AM QAB'E.

I. FILIPENSES 2:12 Xaq jeri', loq'alaj taq qachalal, rumal cher amaq'el kixniman chwe, man xwi ta are in k'o iwuk', xane are man in k'o ta iwuk', chiwuk'aj ri ikolotajem ruk' moch'oj ib' xuquje' ruk' nimanik. **[G1754 energoeo ■] [G2716 katergazomai ■]** (13) Jeri' rumal cher are ri Dios kab'anow chi'we chi kixnimanik xuquje' kiwaj kib'an ronojel ri jastaq rech kib'ano ri urayib'al uk'u'x.

CHIB'ANA' RUKUK' XIB'IN IB' XUQUJE' B'IRIBINEM RI IKOLOTAJEM → ARE RI DIOS RI KACHAKUN CHUPAM IWANIMA' CHI KAJ IB' XUQUJE' CHI KIB'ANO.

(Nu na'oj pa taqal — at katchakun chirij ri akolotajem q'ij pa q'ij. Ri Dios kachakun chuwach pa awanima' pa junam q'ij. Are' kuya' ri rayib'al xuquje' ri chuq'ab'.)

J. 1 CORINTIOS 6:19 ¿La man k'u iweta'm chi ri ityo'jal are utemplo ri Tyoxalaj Uxlab'ixel? Ri Uxlab'ixel k'o pa iwanima' rumal cher xuya ri Dios chi'we. Man ix taj ix ajchoq'e iwib'. **[G3485 naos ■]** (20) Jeri' rumal paqalik xixloq' wi, rumal ri' chiq'ijila'j ri Dios ruk' taq ri ityo'jal xuquje' pa ri iwanima', rumal cher ix rech ri Dios.

RI ITIYOJIL = RI RACHOCH RI LOQ'OLAJ UXLABAL RI K'O CHUPAM → LOQ' IX KANOQ RUKUK' JUN AJIL → CHINIMARISAJ RI DIOS PA RI ITIYOJIL.

(Ri nuchomanik pa wanima' — pa ojer taq q'ij, ri Templo are ri jun ja jawje' k'o wi ri uk'oje'ik ri Dios. Ri atyo'jil kamik are chik ri ja ri'. Ri Uxlab'ixel Loq'alaj k'o chila', man are ta jun ilb'al ri kab'in b'ik.)

K. JUDAS 1:20 ↗ *read this in your Bible*

CHINIMARISAJ IWIB' PA RI SIB'ALAJ LOQ'OLAJ IKOJONIK + CHIXCH'AWOK PA RI LOQ'OLAJ UXLABAL → CHIWILIJ IWIB' PA RI LOQ'OQ'ANIK RI DIOS.

(Ri nu na'ojil pa wanima' — jun ajb'anal ja kuyak ri rachoch rukumal jun abaj pa jujun mul, pa kikojtaj q'ij. Ri Judas kukoj kajib' taq chak rech ronojel q'ij, chi ukowirisaxik ri kojoni, chi ub'anik oración pa ri Loq'olaj Uxlab'al, chi uk'olik ri' pa ri loq'oqil rech Dios, xuquje' chi rilik ri toqob'isab'al noq'ik rech ri Ajaw Jesucristo. Ronojel ri chak ri' kkowin kok pa jun q'ij jusuk'.)

III. RI TZUJ TZIJ IWE IX, XUQUJE' KE RI IWALK'WAL

(Nu na'oj pa taqal — kamik chajij ri unaj re ri tzujunik. Kuch'ap awech at, awalk'wal, xuquje' konojel ri e naj e k'o wi. Wa' ri tz'ib'anik kuterene'j ri tzujunik k'a pa awachoch.)

A. HECHOS 2:39 Wa' we chi'tal loq, iwech kech ri iwalk'wa'l, kech konojel ri winaq ri e k'o cho ri uwachulew, kech konojel ri e sik'ital rumal ri Ajawxel. **[G1860 epaggelia ■]**

RI TZUJUNIK ARE CHIWE IX + CHIKE RI IVAL AK'AL + CHIKE KONOJEL RI E NAJ K'O WI → JAS KIB'ANTAJ KONOJEL RI KESIK'IX NA RUMAL RI AJAW RI QAJAWXEL DIOS.

(Nu pixab pa wanima' — Pedro xutzijoj wa' pa ri junam q'ij are xuchaple'j ri iglesia. Ri tzuj ri xuya ub'i' are ri sipanik rech ri Loq'alaj Uxlab'ixel. Ri tzij kuya ub'i' ri e ralk'wa'l chupam ri tzuj ri', rumal ri' maj jun tat o nan ajkojonel k'a kurayb'ej utukel.)

JUN CHIK K'UTUNEM, JUNAM UWACH — RI Q'ALAJISANEL XUTZ'IB'AJ, RI APÓSTOL XUTZIJJOJ

B. Joel 2:28 ↗ *read this in your Bible*

KINTZ'UJUN RI NU ESPIRITU PA KIWI' KONOJEL WINAQ → RI IWALK'WAL ACHI'AB' XUQUJE' IXOQIB' KECH'AWIK PA UB'T' RI DIOS.

C. HECHOS 2:17 Ri Dios kub'ij: Pa ri k'isb'al taq q'ij kintaq loq ri Tyoxalaj Uxlab'ixel pa kiwi' konojel winaq. Ri i'k'ojol xuquje' ri i'mi'al kakiq'alajisaj na ri tzij ri kinya chike. Ri ak'al taq alab'om kakil na ri kak'ut chkiwach, Ri achyab' ka'chik' na. **[G1632 ekcheo ■]**

PA RI K'ISB'AL TAQ Q'IJ → KINYA' KANOK RI NUXLAB'IXEL PUWI' RONOJEL WINAQ → RI IWALK'WAL ACHI XUQUJE' RI IWALK'WAL IXOQ KEQ'ALAJIN NA

(Nu pixab pa wanima' — Joel xutz'ibaj, "k'a te ri". Pedro k'o chupam ri tz'aqat, rumal ri' xkowin xub'ij, "pa ri k'isb'al q'ij taq". Ronojel keb' tz'ib'anik kekiya ub'i' ralk'wa'l achi xuquje' ralk'wa'l ixoq, rumal ri' ri tzuj xa jun nimalaj achi'l k'o wi che ronojel jun alaxik.)

D. Isaiah 44:2 ↗ *read this in your Bible*

KINQ'EQ RI WUXLAB'AL PUWI' AWIJ + RI UTEWECHI'M PUWI' AWALK'WAL.

(Ri nu na'ojil pa wanima' — jujun ciento taq junab' nabe che ri Pedro xtzijon, ri Dios ojer chik xuchiaj ri' kaxlan taq jastaq chike kib' kaxlan winaq. Ri uxlab'al xtix loq, xuquje' ri ijaa' xk'am uwach. Ri xuya' ri Pedro pa umajb'al ri iglesia are ri ojer taq utzij Dios kuqatzij pa uqajik q'ij.)

E. Deuteronomy 6:6 ↗ *read this in your Bible*

WE TZIJ RI' KEK'OJI' PA AWANIMA' → CHAK'UT PA USUK'IL CHKIWACH RI AWAK'ALAB' + CHATZIJOJ CHIRIJ PA ACHOCH + PA B'E.

(Ri nu na'ojil pa wanima' — ri chiaj kuxik kutzaliy kuk'am b'ik pa uchi' e tat nan chike ri alaxik. Ri Moisés kukoj ri q'ij rech ri taqanik, pa ja, pa b'e, aq'ab'il, xuquje' saq q'ij. Ri jalajoj taq q'ij ri' kuchap ronojel jun q'ij, rumal ri' ri b'inik ronojel q'ij xuquje' ri taqanik chike ri alk'wal'al xa jun kikaslemal.)

F. Psalm 78:4 ↗ *read this in your Bible*

CHIK'UT CHKIWACH RI KALK'WAL → RI ALK'WALAXIK RI KE'ALAX NA' KEWALIJ NA XUQUJE' KEK'UT CHKIWACH RI KALK'WAL → RE KEKOJ NA RI KUXLAB'AL PA DIOS.

(Ri taq nuchomanik — chajij ri taq generación pa we jun salmo. Ri e tat kekitijoj ri e kalk'wal, xuquje' ri e alk'wal ri' kekitijoj chi ri alk'wal ri man e alaxinaq ta na. Ri tzijonem ri' are' ri puente jawje' kok'ow wi ri tzujunik.)

G. Proverbs 22:6 ↗ *read this in your Bible*

CHATIJOJ JUN AK'AL PA RI B'E RAJAWAXIK KUB'INA → WE KRIJ CH'AB'AL, MAN KEL TA CHIRIJ RI B'E.

H. Joshua 24:15 ↗ *read this in your Bible*

CHA' IWECH KAMIK JAS JACHIN KIPATANIJ → IN K'UT RUK' WACHOCH, KAQAPATANIJ RI AJAWXEL.

(Nu pixab pa wanima' — Josué man xa ta xuch'ob' pa ri utukel. Xuya ronojel rachoch chupam ri ucha'om. Jun tat o jun nan k'a je' kuya kanoq k'o che ri jun k'olib'al ri' kamik, xuquje' kub'ij ri junam tzij chuwi ri uchi' ja.)

I. HECHOS 10:1 K'o jun achi ub'i'nam Cornelio je la' pa ri tinimit Cesarea, jun kinima'qil ri ajch'o'jab' chajil tinimit pa ri tinimit Roma rech ri wokaj ub'i'nam Italiano. (2) Ri Cornelio sib'alaj kub'an toq'ob' chike ri winaq. Ri Cornelio xuquje' ri e k'o ruk' pa rachoch kakimoch' kib' cho ri Dios kasipan chike ri e meb'aib' xuquje' kub'an ch'awem amaq'el cho ri Dios.

CORNELIO → XUXIB'IJ RI DIOS RUK' RONOJEL RACHOCH + XCH'AW CH'AWEM CHIRECH RI DIOS RONOJEL Q'IJ.

J. HECHOS 16:34 Te k'u ri' xu'k'am b'ik ri Pablo rachi'l ri Silas cho rachoch, xu'tzuqu. Konojel k'ut xeki'kotik rumal xekojon che ri Dios.

XKIKOT → XKOJON CHIRIJ RI DIOS RUK' RONOJEL RI RACHOCH.

(Nu pixab pa wanima' — ri Uxe'al xutzijoj ub'i' waral achi k'a che ri uqasana' pam ja' pa nik'aj aq'ab'. Wa' are ri jub'iq' tzij k'a te ri' rech ri junam aq'ab'. Ronojel ri ja xkojon xuquje' xki'kotib'ej ki' junam nab'e cher man q'ij taj.)

K. HECHOS 18:8 Ri Crispo, k'amal b'e pa ri Sinagoga xuquje' ri e k'o ruk' pa rachoch, xekojon che ri Ajawxel. E k'i xuquje' winaq a'j Corinto xekojonik are xkita ri utzij ri Dios, xuquje' xb'an kiquasana'.

CRISPO XKOJON CHIRIJ RI AJAW RUK' RONOJEL RACHOCH → E K'I XKOJON CHI XKITA, XUQUJE XEKASAN PA JA'.

(Ri taq nuchomanik — chajij ri taq ja pa we oxib' tzijob'al, ri rachoch ri Cornelio, ri rachoch ri ajchajinel cárcel, xuquje' ri rachoch ri Crispo. Ri Dios kukolo jujun winaq pa jujun mul, xuquje' kusik'ij ronojel ri ja. Chaya' ri awachoch pa ri b'e ri'.)

L. 2 TIMOTEO 1:5 Xuquje' kana'taj chwe ri akobj'al ri qas ko k'olik, ri xutaqchi'j nab'e ri awati't Loida xuquje' ri anan Eunice, chanim k'ut tajin katutaqchi'j at. Qas weta'm chi jewa' tajin kak'ulmatajik.

[G505 anupokritos ■]

RI QASAL KOJONIK → XK'OJI' NAB'E PA RI ATI'T LOIS, XUQUJE RI ANAN EUNICE → XUQUJE PA AWI'.

M. 2 TIMOTEO 3:14 Ri at k'ut, ko chatk'ol pa ri aweta'mam, xuquje' chupam ri qas uchapom wi ak'u'x, rumal cher aweta'm jachin kuk' aweta'mam wi. **[G3306 meno ■]** (15) Pa ri awalk'a'lal aweta'mam ri k'o pa ri Tyoxalaj tz'ib'atalik, are wa' kayo'w aweta'mab'al ri kajawataj che ri akolotajem rumal ri kojob'al pa Cristo Jesús.

CHATKANAJ PA RI TAQ JASTAQ RI XATAQMAJ → CHA AWI'J AT ETAMANINAQ CHIK RI LOQ'OLAJ TZ'IB' → K'O NA'OJ RECH KOLOTAJEM.

(Ri nuchomanik in tajin — chatzujukj ri kojobal jas kuk'am ub'e chuwach ri Lois ri ati'te', kuk'am ub'e cho ri Eunice ri chuchu', kuk'am ub'e cho ri Timoteo ri ak'al. Chetz'eta le tzij ri xucha'o ri Pablo aretaq xub'ij che ri Timoteo che kutakej. Are' junam tzij pa Griego ri xkitijoj ri Ya'oj Uxe' rech kak'oji' jun tz'aaq ruk' ri che' aj uva.)

B'AQ'IJ KI'B' CHI'AJ

Deuteronomy 7:9 ↗ *read this in your Bible*

RI DIOS AJALAJ TZIJ → KUCHAJIJ RI TRATO XUQUJE' TOQ'OB' → CHIRIJ JALJOJ TANAJ WINAQ.

Psalms 103:17 ↗ *read this in your Bible*

RI TOQ'OB' RI AJAW CHI AMAQ'EL PA AMAQ'EL → RI SUK'ALAJ RANIMA K'A PA RI E RALK'WA'L RI RALK'WA'L.

Isaiah 59:21 ↗ *read this in your Bible*

RI NUXLABAL + RI NUTZIJ → MAN KEL TA PA UCHI' RI AWIJAAL, XUQUJE' PA UCHI' RI UWIJAAL RI AWIJAAL → CHI KAMIK K'A CHI JANTAPE.

2 CORINTHIANS 13:1 Na'taj chi'we chi are urox mul wa' kixinsolij. Ronojel jastaq ri xk'ulmatajik rajawaxik kachomax na rij kuk' keb' o oxib' winaq ri qas xi'lowik. **[G3144 martus ■]**

RONOJEL JASTAQ RI XK'ULMATAJIK RAJAWAXIK KACHOMAX NA RIJ KUK' KEB' O OXIB' WINAQ RI QAS XI'LOWIK.

(Ri nu na'ojil pa wanima' — oxib' etamanel kekowinik kuya' na'oj ri chiaj kuxik nabe pa jun kaslemal. Ri Moisés kubij, "kuk'utu pa jun mil taq alaxik", ri David kubij, "kuk'utu pa kalk'wal'al ri kalk'wal'al", xuquje' ri Isaías kuk'am ri tzij pa uchi' ri ijaa' rech ri ijaa'a, chi jantape'. Pa uchi' keb' o oxib' etamanel kojow ri tzij.)

RI MUJ XUQUJE' RI UTZINIK

(Ri nuchomanik pa wanima' — jun umuxlem ulew k'o qas uk'ojlemal, xa k'u ri k'ojlemal xa taj kub'ij chawe jachin ri kab'anow re k'a ta chi ri saqil kuk'ut chawe ri jastaq wi. Ri k'utb'al rech ri Ojer Taqanik e qas muxlem keb'an rumal jun qas tz'aaqat, are k'u ri tz'aaqat are ri Cristo, pune ri muxlem man are taj ri qas wachb'al rech ri jastaq (Colosenses 2:17, Hebreos 10:1). Rumal ri' man kaqayako ta jun k'utb'al pa xaq jun muxlem, xane xa xewi kaqab'ij chi jun jastaq are muxlem are k'u ri saqil rech ri K'ak' Taqanik kuk'ut chi qech ri tz'aaqat ri kab'anow re.)

Shadow Exodus 16:4 ↗ *read this in your Bible*

WA PETINAQ CHIKAJ → KAKIMOL JUN AJILANEM RONOJEL Q'TJ → WE KAKIB'AN RI NUTZIJ O MAT.

Shadow Exodus 16:21 ↗ *read this in your Bible*

XKIMOL RONOJEL AQ'AB' + CHIJUJUNAL ACHI ARE JAS KWA'IK.

Fulfillment JUAN 6:32 Ri Jesús xub'ij chike: Qas tzij kinb'ij chi'we: Man are taj ri Moisés xyo'w ri kaxlan wa chi'we. Ri kayo'w ri kaxlan wa rech chikajil are ri nuTat. (33) Ri kaxlan wa rech ri Dios are ri' ri kaqaj loq pa ri kaj, ri kuya kik'aslemal ri winaq ri e k'o choch ri uwachulew.

RI NUKAJAW KUYA'O CHIWE RI QAS K'AJ CHI KAJ → KUYA'O K'ASLEMAL CHIRE RI UWACHULEW.

Fulfillment JUAN 6:35 Ri Jesús xub'ij chike: In ri' ri kaxlan wa rech k'aslemal. Ri kape wuk' man kuna' ta chik wi'jal, xuquje' ri kakojon chwe man kachaqi'j ta chi wi uchi'. **[G740 artos ■]**

IN RI' RI KAXLAN WA RECH K'ASLEMAL → RI KAPE WUK' MAN KUNA' TA CHIK WI'JAL.

(Ri nuchomanik pa wanima' — pa ojer taq q'ij, ri Israel xkimulij ri kaxlan wa rech ri kaj, saq saq q'ij, jun wach rech jun q'ij. Ri kaxlan wa rech ronojel q'ij are muxlem, are k'u ri Jesús are ri tz'aaqat ri kab'anow re, are ri kaxlan wa rech k'aslemal ri are' kuya ri wa xuquje' kuchajij ri k'aslemal rech jun ajkojonel. Xaq jeri' chachapa ri awach rech Are' saq saq q'ij, chasik'ij ri utzij ronojel q'ij, chab'ana ch'awem ronojel q'ij, xuquje' chatak'ej ronojel q'ij.)

CH'OKI'K

Psalms 102:28 ↗ *read this in your Bible*

RI KAL K'AJOL RI E APATANIL KEKANAJ KANOK + RI KIJUY KAKIB'AN JEB'EL CHUWACH.

1 TESALONICENSES 5:23 Are ri Dios rech ja'maril chutz'aaqatisaj ityoxirisaxik xuquje' chuchajij ri iwuxlab'al, ri ichomab'al xuquje' ri ityo'jal rech man kariqitaj ta mak che pa ri upetib'al ri Ajawxel Jesucristo. **[G4103 pistos ■] [G37 hagiazo ■]** (24) Are' xixcho'wik rech kixux utinimit xuquje' rumal kub'an na ronojel ri utzujum loq chi'we.

ARE RI DIOS RECH JA'MARIL CHUTZ'AAQATISAJ ITYOXIRISAXIK XUQUJE' CHUCHAJIJ RI IWUXLAB'AL → ARE' XIXCHO'WIK RECH KIXUX UTINIMIT XUQUJE' RUMAL KUB'AN NA RONOJEL RI UTZUJUM LOQ CHI'WE.

(Ri nuchomanik pa wanima' — we tijonik xuk'ut ri k'aslemal ri k'o kanoq chirij ri ch'awem, ri b'inem ronojel q'ij, ri chak ronojel q'ij rech ri Lok'alaj Uxlab'ixel, xuquje' ri tzujb'al ri k'o kanoq k'a che ri awalk'wa'l xuquje' konojel ri k'o pa ri ja. Ri Dios man kuta' taj chawe kab'an chi tz'aqat ronojel ri b'e kamik. Kuta' chawe katb'in ruk' are' kamik, xuquje' ri Dios ri xattaqchi'jik suk' kub'ano.)

K'UTB'AL RETAMAB'AL

1. Hechos 2:47 — Ri Ajaw kukoj chik k'iy winaq pa ri mulaj ronojel qij:

- a) ruk' kikotemal xuquje' jusuk' k'u'xaj
- b) ri kekolotajik
- c) ri e xkik'amawa'j ruk' ki'kotemal ri utzij

Lucas 9:23 — We k'o jun achi karaj kuterene'j chwe, rajawaxik che'uxutuj rib', xuquje':

- a) kuk'am ri ucruz ronojel q'ij, xuquje' ku'terene'j
- b) kuk'am ri ucruz, xuquje' ku'terene'j
- c) kak'ayij ronojel ri ak'as, xuquje' chaya che ri e meb'a

3. Juan 14:26 — Are k'ut ri To'b'al, ri are' ri Uxlab'al Tyoxalaj, ri kutaq b'i ri Qatat pa nub'i', are kub'an:

- a) kixuk'am b'ik pa ronojel qas tzij
- b) kuya' k'utunik chi k'o mak pa ri uwachulew
- c) kuk'ut chi'we ronojel ri jastaq

4. Romanos 8:26 — rumal man qeta'm taj jas rajawaxik kaqatzujuj chi oq'ej: xa ri Uxlab'al xa are:

- a) kuto'ik ri man k'o ta qachuq'ab'
- b) kub'an ch'awem chiqawach ruk' oq'ej ri man kuya' ta uq'alajisaxik
- c) kuya' q'alajrisanik ruk' ri qanima'

5. Hechos 2:39 — Rumal ri tzujunik iwe ix, xuquje' ke ri iwalk'wal, xuquje':

- a) pa jun mil uwach tijaxelal
- b) chike ronojel rachoch Israel
- c) chike konojel ri e naj k'o wi

6. Deuteronomio 6:7 — Xuquje kaya k'utu'n chike ri awalk'wa'l ruk' ronojel achuq'ab', xuquje kach'aw chirij:

- a) are chi' katk'o'ji' pa awachoch
- b) chi' katyakatajik
- c) are chi' kab'in pa ri b'e

7. Isaías 59:21 — Ri wuxlab'al ri k'o pan awi', xuquje' ri nu tzij ri xinya' pa achi', man kelik ta pa achi', ni pa kichi' ri awi'naq:

- a) chike ri ralk'wa'l kech ralk'wa'l
- b) man kel ta pa uchi' ri rija'l ri awija'l
- c) chi tijaxel che tijaxel

RETALQJ: 1-b, 2-a, 3-c, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b

PU'AQ WA'E K'UTUNEM RI' K'O UB'ANOJ RECHA

→ JAS KUB'AN RI MUJ KUYA SÁQ: ISRAEL XKIMOL RI KAXLAN WA UPETIK CHO RI KAJ RONOJEL AQ'AB'IL (ÉXODO 16:21). JESÚS ARE RI QAS TZIJ KAXLAN WA UPETIK CHO RI KAJ, XUQUJE' RONOJEL RI JUAN UKAB' KAPITULO KUJAQO WA' RI K'UTB'AL (JUAN 6:32-35), FIJNAQ CHIK RECH JUN UTUKEL CHAK.

→ JAS RI KUKUT' RI K'AK' TRATO: RI MOISÉS XUBIJ CHIKE RI TAT-NAN CHI KAKIKUT' RI TZIJ CHI KIWÄCH RI E RALK'WAL, CHI RONOJEL KICHUQ'AB' (DEUTERONOMIO 6:7). RI K'AK' TESTAMENTO KUKUT' OXIB' QATANEM RECH JUN OCHOCH RI KOJON PA JUN KOJONIK, LOIS, EUNICE, XUQUJE' TIMOTEO (2 TIMOTEO 1:5).

JAS TA NE KEL KUB'IJ RI TZIJ: RI TZIJ RICHIN KATAKEJ PA 2 TIMOTEO 3:14 ARE JUNAM RI TZIJ PA GRIEGO RI KUKOJ RI EVANGELIO RICHIN JUAN CHUB'IXIK RICHIN K'O KANOQ PA RI CHE' UVA. JUN AK'AL RI K'UTUM RI TZ'IB'ATALIK CHUWACH MAJA' NIM, TIKTALIK CHILA' JAWJE' KUYA WI KANOQ.

→ JAS KUB'AN CHIKE RI JUDIY XUQUJE' RI MAN JUDIY TAJ: RI TZUJUNIK ARE CHIWE IX, CHIKE RI IWALK'WAL', XUQUJE' CHIKE KONOJEL RI E NAJ K'O WI (HECHOS 2:39). RI CORNELIO, RI MAN JUDIY TAJ, XUXI'IJ RI DIOS RUK' RONOJEL RACHOCH (HECHOS 10:2), XUQUJE' RI UXLAB'IXEL TYOXALAJ XQAJ PUWI' KONOJEL RI XETOW RI TZIJ (HECHOS 10:44).

→ JAS JUB'ANIK CHAWE: RI AJTO'B'AL KUK'UT CHAWE XUQUJE' KUK'AM LOQ PA ANA'OJ RI UTZIJ RI JESÚS (JUAN 14:26). RI KUK'UT RI UXLAB'IXEL RE RI DIOS RONOJEL Q'IJ, CHAB'ANA RONOJEL Q'IJ (GÁLATAS 5:25).

→ JAS KURIQ RI JUMUL TAQ Q'IJ: RI UTOQOB'ISAB'AL RANIMA RI AJAWXEL K'OLIK CHI APANOQ JE' NA APANOQ, XUQUJE' RI USUK'ALAL KURIQ KUK' RI RAL K'OJOL RI RAL K'OJOL (SALMO 103:17). RI RALK'WAL RI PATANIJELAB' RECH RI DIOS KEK'OJI'K, XUQUJE' RI KIWACH JEQEL CHUWACH RI DIOS (SALMO 102:28).

→ UB'E RI IMUL: RI UXLAB'IXEL KUB'AN K'UTB'AL CHAQE PA QANIMA' (ROMANOS 8:26), XUQUJE' RI CRISTO KUB'AN K'UTB'AL CHAQE PA RI UWIQIQ'AB' RI DIOS (ROMANOS 8:34). KA'IB' K'UTU'NEL RECH JUN KOJONEL, JUN PA RONOJEL QANIMA' XUQUJE' JUN CHO RI KAJ, K'OLIK CHI RECH JUN UTUKEL ETA'MANIK.

→ JUN K'UTUNIK RI KUYA' K'OLIK: RI DIOS XUYA' RI KAXLAN WA RUK' JUN AJILANIK PA TAQ RONOJEL Q'IJ, CHURIQIK WE RI TINAMIT KAK'ASLEB'EJ RI UTAQANIK (ÉXODO 16:4). RI UK'EXEL RONOJEL Q'IJ ARE' RI K'UTUNIK RECH RI B'INEM. RI AJAWXEL KTAJIN KUYA' NA RONOJEL Q'IJ, RECH RI UTINAMIT KAKETAMAJ CHIRIJ RONOJEL Q'IJ (LUCAS 9:23).

SOURCES & CREDITS

Scripture: K'iche' of Totonicanpan NT (CC BY 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEPbible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEPbible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).